

Gazetecilikten Akademisyenliğe: Rotary ile Dönüşen Bir Başarı Öyküsü

**Röportaj: Gülin Geloğulları
Barış Rotary Kulübü Üyesi**

uluslararası Rotary'nin Çeşitlilik, Hakkaniyet ve Kapsayıcılık ilkelerini temel alarak farklılıklarımızı kucaklamak adına Rotary Dergisi olarak bir söyleşi dizisi başlatmaya karar verdik. Sizleri Türkiye'den ve dünyadan Rotaryenlerle ve Rotary Barış Bursiyerleriyle buluşturarak, farklılıklarımızın zenginliğimiz olduğunu ve aslında birbirimize nasıl da benzediğimizi paylaşmak istiyoruz. Gelin hep birlikte Rotary'nin Dörtlü Özdenetimini pusulamız yapalım; Rotary topluluğumuzu daha yakından tanımak ve iyi dostluklar oluşturmak niyetiyle bir yolculuğa çıkalım.

Yazı dizimize Barış Rotary Kulübü'nün kurucularından ve ilk başkanı olan Doç. Dr. Ayça Demet Atay ile başlıyoruz. Yeni kurulmuş olan bir kulüp olmasına rağmen, Barış Rotary Kulübü kısa sürede dikkat çekerek önemli bir konuma geldi. Kuruluşu ve geliştirilmesi çok kolay olmasa da 2420. Bölge'de ve uluslararası düzeyde işbirlikleri ve ortaklıklar kurarak etkileyici projelere imza attı. Ayça Başkan'ın kısa süre içinde yaratıcı projeleri ve bilgeliğiyle üstün başarılar göstermesi üzerine, Mayıs 2022'de Fark Yaratan Başkan olarak Gümüş Yıldız Ödülü verildi.

Ayça Demet Atay, ortaöğrenimini İstanbul Alman Lisesi'nde ve AFS Kültürlerarası Öğrenci Değişim Programı ile gittiği ABD'nin Oregon eyaletindeki Cottage Grove Lisesi'nde tamamladı. Boğaziçi Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans eğitimi aldı. Lisans eğitiminin ardından Türkiye'de Cumhuriyet, Milliyet ve Yeni Binyıl gazetelerinde çalıştı. Gençcecik yaşında gazetecilik alanında emin adımlarla ilerlerken, Atay'ın yolu Rotary ile kesişiyor! Gelin, hikayenin en heyecanlı kısmını hep beraber kendisinden dinleyelim.

Rotary ile serüveniniz nasıl başladı?

2004 yılında Milliyet gazetesinde çalışırken, gazete beni Filistin'e göndermişti. Yaklaşık bir hafta kaldım ve röportajlar yaptım. Ben Filistin'deyken o dönemde Rotaryen olan aile dostumuz Ferruh Şensoy annemle babamı ziyaret etmiş ve Rotary Barış Bursu'ndan bahsetmiş. O zamanki adı Rotary Dünya Barış Bursu (Rotary World Peace Fellowship) olan programa başvurduğum ve bursu kazanarak İngiltere'deki Bradford Üniversitesi'nin Barış Araştırmaları Bölümü'nde çatışma çözümü üzerine yüksek lisans yaptım. Rotary ile ilk tanışıklığım o döneme denk geliyor.

Bir gazeteci, akademisyen ve barış inşa elçisi olarak Rotary Barış Bursu ve Rotary topluluğu kariyerinizi şekillendirmenizde nasıl etkili oldu?

Rotary Barış Bursu'nu kazandığımda aktif gazetecilikten akademik kariyere yönelmeye karar vermiştim. Akademik kariyere yönelişim, bursu kazanmam ile hayat buldu diyebiliriz. İngiltere'deki yüksek lisans dönemimde, barış gazeteciliği kavramıyla tanıştım ve doktoramı bu alanda yapmaya karar verdim. 2002 yılında Gazetecilik alanında Abdi İpekeci Dostluk ve Barış Ödülü'nü almıştım. Barış gazeteciliği gazetecilik kariyerimden getirdiğim birikim ile barış araştırmaları alanındaki bilgilerimi harmanlayabileceğim bir alandı. Daha sonra bu niyetimi gerçekleştirdim. Halen Kıbrıs'ta Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde doçent unvanıyla öğretim üyesi olarak çalışıyorum. Gazetecilik Bölüm Başkanıyım. Rotary Barış Bursu'nun kariyerimi şekillendirmede önemli bir etkisi olduğunu söyleyebilirim.

Barış Rotary Kulübü'nün kurucularından olup, ilk başkan olarak Rotaryenliğe adım attınız. Kulübünüzün kuruluş öyküsünü kısaca anlatır mısınız?

Rotary ile yıllar sonra tekrar tanışmam 2020 yılında 2420. Bölge'nin düzenlediği barış konferansı ile oldu. GDG Müfit Ülke ve GDB

**Doç. Dr. Ayça
Demet Atay**

“Rotary Barış Bursu'nun kariyerimi şekillendirmede önemli bir etkisi olduğunu söyleyebilirim.”

“Barış’ herkes için farklı anlamlara gelebilecek bir kavram. Barış istemek yetmez, nasıl bir barış istediğinizi ifade etmeniz gerekir. Unutulmamalı ki dünyadaki pek çok savaş ‘barış operasyonu’ adı altında yapılıyor.”

Prof. Dr. Sumru Akcan, beni konferansın barış bursiyerlerinin katılacağı bir oturumunda konuşma yapmaya davet ettiler. Konferansın ardından GDB Arzu Alpagut benimle bağlantı kurdu ve barış temalı bir Rotary kulübü kurma hazırlıkları yaptıklarını söyleyerek beni davet etti. Kulübümüz, GDG Gaye Binark’ın döneminde, GDB Arzu Alpagut’un ve GDG Mehmet Sabri Görkey’in rehberliğinde kuruldu. Kendilerine değerli emekleri için kulübümüz adına teşekkür ediyorum. Kuruluş belgemizi 28 Mayıs 2021’de aldık. Kurulduğumuz günden bu yana şevkle çalışıyoruz. Kulübümüzün kuruluş sürecinde isminin ne olması gerektiği konusundaki fikir alışverişlerimizi

hatırlıyorum. Türkiye’de “barış” kavramının politize olmasından dolayı kulübe “Barış Rotary Kulübü” isminin verilmesi konusunda çekinceleri olan dostlarımız vardı. Kulübümüzün barış üzerine çalışacak bir Rotary kulübü olması nedeniyle, onu en net ifade edecek ismin “Barış Rotary Kulübü” olduğu konusunda daha sonra anlaşmaya varıldı. Ve ismimizi böylece koyduk. Kulübe üye olmayı düşünebilecek olan dostlarımızı toplantılarımıza davet ettik. Bu arada bir misyon ve vizyon belgesi hazırladık ve yeni gelen dostlarımıza kendimizi tanıtmak için bu belgeyi sunduk. 20 üyeye kurulduk. Kuruluş sonrasında üyelikten ayrılan dostlarımız da oldu. Bugün 24 üyemiz bulunuyor.

“Barış” herkes için farklı anlamlara gelebilecek bir kavram. ‘Nasıl bir barışı, kim, kimin için, ne adına inşa ediyor?’ Bu soruları sorduğumuzda çatışmaların kökenindeki sorunlara inmemiz mümkün olabilir. ‘Çatışma durumları için önerim dürüstlük, samimiyet ve diyalog. Sanırım ilacımız bunlar.”

Barış Rotary Kulübü henüz bir yaşında olmasına rağmen hem İstanbul’da hem de uluslararası olarak gerçekleştirilen etkileyici projelere imza attı. Bize projelerinizden bahsedebilir misiniz?

Şubat ayında Rotary Barış Filmleri Festivali’ni gerçekleştirdik. Barış Rotary Kulübü’nün, Rotary Barış için Eylem Grubu (Rotary Action Group for Peace) ve Türkiye Rotary E-Kulübü’nün işbirliği ile düzenlediği festival, 18 – 19 Şubat 2022’de Pera Müzesi’nde gerçekleştirildi. “Barışın İzinde” temalı festivale, Türkiye’nin yanı sıra ABD, Almanya, Azerbaycan, Güney Afrika, İran, Kazakistan, Kanada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Özbekistan’dan toplam 131 film katıldı. Katılımın yüksekliği bu ilk proje için başarı olarak nitelendirilebilir. 1 Ocak 2020’den sonra tamamlanmış, en fazla 15 dakikalık belgesel ve kısa filmlere açık olan festivalde, öğrenci filmleri ayrı kategorilerde değerlendirildi. Rotary Barış Filmleri Festivali’ni sürdürülebilir kılmayı amaçlıyoruz.

Mart ayı başında, Rusya’nın Ukrayna’yı işgalinin hemen ardından, Ukrayna’daki Rudnev Ana ve Çocuk Sağlığı Hastanesi’ne 200 hastalık monolateral eksternal fiksator seti gönderdik. Ameliyatlarda kullanılan bu setleri, Ukrayna’daki hastane, Kiev, Kharkiv ve Mykolaiv’deki başka hastanelerle de paylaştı. Bu yardımı organize eden üyemiz Prof. Dr. Çağatay Öztürk’e çok teşekkür ediyoruz.

Bu iki projenin yıldız projelerimiz olduğunu söyleyebilirim. Bunların yanı sıra, Aralık 2021’de RYLA eğitimcilerine yönelik olarak dört haftalık bir barış kültürü eğitimi gerçekleştirdik. Ayrıca Nur Bekata Mardin hocamız MEF Üniversitesi’nde ve Şişli Rotary Kulübü’nün bir projesine katkı mahiyetinde Yeditepe Üniversitesi’nde barış kültürü eğitimleri gerçekleştirdi. Yeditepe Üniversitesi’ne verilen eğitim çevrimiçi olarak yapıldı. Bu çalışmalarını organize eden Hizmet Projeleri Komitemizin Başkanı Arzu Özyol’a ve Nur Bekata Mardin’e teşekkür ediyoruz. Ayrıca 2420. Bölge’nin Nisan ayında düzenlediği “Barış ve Din” temalı uluslararası çevrimiçi konferansa ve Dr. Vicki Radel’in verdiği Çeşitlilik, Hakkaniyet ve Kapsayıcılık eğitimlerine kulüp olarak katkıda bulduk. Mayıs ayında gerçekleşen Rotary Günü Şenliği’nde de kulübümüz katkıda bulundu. Çağatay Öztürk hocamız kulübümüz adına şenlik için müzisyenler davet etti, etkinlikteki çocuklara yönelik Hayal Kurma Atölyesi çalışmasına sponsor oldu, ve etkinliğin ambulansını temin etti. Kulüp olarak 2021-2022 döneminde güzel bir ekip çalışması gerçekleştirdiğimizi düşünüyorum. Bu ekip çalışması bize Bölge tarafından Gümüş Yıldız ödülünü getirdi. Tüm

üyelerimizi kutluyorum.

Barış inşası için dünyada emek veren birçok insan var. Lakin bu bireyler ya da gruplar arasında bazen her şey güllük gülistanlık gitmeyebiliyor. Sizce barış elçileri arasındaki çatışmalar ne gibi sebeplerden oluşabiliyor? Ve böyle durumlar için ne gibi çözümler önerirsiniz?

Aslında sorunun özünde “barış” kavramının kendisi yatıyor. “Barış” herkes için farklı anlamlara gelebilecek bir kavram. Barış istemek yetmez, nasıl bir barış istediğinizi ifade etmeniz gerekir. Unutulmamalı ki dünyadaki pek çok savaş “barış operasyonu” adı altında yapılıyor. “Barış elçiliği” kavramı da benzer bir müphemlik içeriyor. “Nasıl bir barışı, kim, kimin için, ne adına inşa ediyor?” sorularına yanıt vermemiz gerekiyor. Bu soruları sorduğumuzda çatışmaların kökenindeki sorunlara inmemiz mümkün olabilir. Çatışma durumları için ne öneririm sorunuza gelince, dürüstlük, samimiyet ve diyalog. Sanırım ilacımız bunlar.

Türkiye’deki Rotary kulüpleri ile hayata geçirmek istediğiniz barış inşası projeleriniz var mı? Kulübünüzle iletişime geçebilirler mi?

Gelecek dönemin teması “Rotary ile Hayal Edelim”. Biz de Barış Rotary Kulübü olarak, Rotary Barış için Eylem Grubu’nun iş birliğiyle, Kuzey Kıbrıs, Güney Kıbrıs ve Yunanistan’dan Rotaryenlerle bölgede barışı hayal edelim istiyoruz. Bu bir çalıştay olabilir. Proje henüz fikir aşamasında. Birlikte geliştirebiliriz: “Birlikte Barışı Hayal Edelim”.

Bunun yanı sıra Rotary Barış Filmleri Festivali’ni sürdürülebilir kılmak için, projemize bölgemizdeki Rotary kulüplerinin desteğine ihtiyacımız var. Rotary kulüplerimiz, olası proje ortaklıkları için gelecek dönem başkanımız Güler Karabatur ile bağlantı kurabilirler.

Uzun vadeli olarak koştüğünüz akademik maratonunuzu ve Rotary’de aktif olarak yoğun bir şekilde sürdürdüğünüz çalışmalarınızı fark etmemek imkansız. Lakin Rotary Dergisi olarak merak ettiğimiz başka bir konu var: Akademisyen ve Rotaryen kimliğinin ötesinde, nice insanlarla vaktini, bilgisini ve sevgisini cömertçe paylaşan Ayça Demet Atay kendisine vakit bulabiliyor mu?

(Gülüyor) Gözlemlerinizi doğru; gerçekten çok yoğun bir tempoyla ama keyifle çalışıyorum. Akademi ve Rotary arasında köprüler kurmayı seviyorum. Akademisyen meslektaşlarım, öğrencilerim ve Rotaryen dostlarımdan öğrendiklerim ve aldığım ilham çok değerli. Kendime ayırabildiğim vakit kısıtlı olmasına

rağmen sürdürebildiğim tek hobimin tango olduğunu söyleyebilirim. Elimden geldiğince düzenli olarak tango etkinliklerine katılmaya çalışıyorum. Kısıtlı da olsa kendime vakit ayırabildiğim zaman, tango yaptığım zaman diyebilirim.

Üniversitedeki ofisinizde, fotoğraflarınızı çeken ekip arkadaşımız Mert Yusuf Özlük, masanızın hemen arkasında asılı duran karikatürünüzü özellikle kareye almak istemiş. Bu sevimli karikatürün öyküsü nedir?

Bu karikatür birkaç yıl önce mezun olan öğrencilerimin hediyesi. Ben de bu karikatüre ne zaman baksam öğrencilerimi hatırlıyorum ve mutlu oluyorum.

Haziran ayı ile birlikte, malum yaz mevsimi ve Barış Rotary Kulübü'nün başkanlık devir teslimi dönemi geldi. Bayrağın teslim ettikten sonra, yaz sezonu için ne gibi planlarınız var?

Belki ilginç ve komik gelebilir ama, keyif için kitap

okumayı özledim. Akademisyen olduğum için düzenli okumalar yapsam da, bunların hepsi mesleğim gereği analitik ve eleştirel okumalar. Bir süredir roman okumaya vakit bulamadım ve bu yaz keyif için roman okumayı planlıyorum.

Kendisini pozitif barışa ve eğitime adayan Doç. Dr. Ayça Demet Atay'ın sıradışı hikayesini sizlerle paylaştık. Rotary Barış Bursu'nun sunduğu imkanlar aracılığıyla eğitimi, profesyonel tecrübesi ve kariyeri daha da gelişen Atay'ın öyküsü hepimiz için ilham verici bir örnek. Rotary topluluğuna verdiği vakti ve emekleri için Ayça Başkan'a teşekkür ederiz. Rotary'nin Türkiye'de ve global arenada bizlere sunduğu imkanlar, kurulmayı bekleyen dostluklar ve profesyonel işbirlikleri ile dünyayı daha yaşanabilir ve barışçıl bir yer olarak inşa etmeye devam etmemiz dileğiyle. Temmuz'da başlayacak 2022 - 2023 döneminde, Rotary ile hayallerimizi ve ufkumuzu açacak nice söyleşilerle görüşmek üzere.

“Akademi ve Rotary arasında köprüler kurmayı seviyorum. Akademisyen meslektaşlarım, öğrencilerim ve Rotaryen dostlarımdan öğrendiklerim ve aldığım ilham çok değerli. Kendime ayırabildiğim vakit kısıtlı olmasına rağmen sürdürebildiğim tek hobimin tango olduğunu söyleyebilirim.”